Balassa-Gyarmat, 1892. február 28. 9. szám. XX-ik évfolyam.

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár: Egész évre 6 frt. Fél évre 3 frt. Negyed évre 1 frt 50 kr. Egyes szám ára: 15 kraj.cár. Előfizethetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reclamátiók és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére s a nyilttérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: három hasábos petitsor 5 kr. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányosan eszközöltetnek. Bélyeg minden beigtatásnál 30 kr. Nyilttér garmond sor: 20 kr.

A zsidó vallás egyenjogusitása.

Talán a választások volt az ok: annak, hogy országszerte megindult izraelita polgár társaink körében a mozgalom arra nézve, hogy vallásuk egyenjogusításának útját egyengessék. Ők maguk indiitották meg e mozgalmat, mely a fővárosból indult ki, s hullámai még a mi körünkbe is elértek, mert, mint tudva van, nálunk is volt gyülés e tárgyban. S hogy a zsidóság kérelme jogos és indokolt, mi sem mutatja inkább annál, hogy hazánk keresztény felekezetű lakosainál is rokonszenvre talált.

A mai liberális korszakban csakugyan nem zárkózhatunk el tovább e kérdés megoldása elől, mert tagadhatatlan, hogy helyzetük nyomasztó, s vallási meggyőződésük miatt még ma is sokszor rövidséget szenvednek.

Jogilag a zsidó vallás helyzete a következőképen fejlődött. A törvényhozás az 1790/91-iki országgyűlésen foglalkozott először az izraelitákkal, mikor a protestáns és gör. kel. egyházakat szeles autonomiával látták el, a kimondták a zsidókra, hogy míg az ő jogállásuk szabályoztatik, maradjanak meg azon szervezetben, melyben 1790. január 1-én voltak. — Ez tartott 1840-ig, ekkor hozták a 29-ik t.-czikket, de abban csak a zsidók lakhelyeire és birtokaira hozattak enyhitő szabályok. Csak az 1867. XVII. t.-cz. tette az ország izr. lakosait is egyenlőkké a polgári és politikai jogok gyakorlásában, mikor megkapták a választó képességet is: de vallási tekintetben megmaradt a régi állapot.

Törvényileg ugyan nincs formulázva a zsidóknak jogállása, de igazságügyministeri nyilatkozatok, szokás és gyakorlat szerint az izraelita vallás elismert felekezet. Vallási tekintetben van nekik szabad vallásgyakorlatuk, mely semmi hatalmi közeg által nem akadályozható; egyházi szertartásaik állami védelem alatt állanak; van belső önkormányzati jogkörük: az állam felhasználja lelkészeiket polgári jogi jeleggel biró actus végzésére (házasság, anyakönyv); államhivatalnokok lehetnek, kivéve egynéhány főtisztséget.

1867. és 1877-ben tartottak ugyan congressust a zsidók, de ezek nem vezettek eredményre, úgy, hogy náluk nincs még ma sem meg az egyenlőség, kölcsönösség és viszonosság. Ebből következik, hogy áttérhetni bármely keresztény vallásra, de az izraelitára nem, nem lehet kereszténynek izraelitával házasodni, mert az érvénytelen, még ha az áttérés megtörtént is, s e frigyből származó gyermekek törvénytelenek.

Ime, ez a válaszfal áll fenn még ma is keresztény és zsidó közöt, mig az európai modern államokban mindezen már segitve van. — Itt az ideje, hogy ebben is érjük utól a műveltt nyugatot. Követeljük ennélfogva a polgári házasság behozatalát, mely szerint a zsidók és keresztények közti házasság is törvényes legyen; továbbá, hogy a zsidó vallás is legyen törvényesen bevett vallásfelekezet, s birjon önálló, egységes belső egyházi szervezettel.

Épen azért üdvözöljük s zsidók részéről megindiitott mozgalmat, s őszintén kivánjuk, hogy azt minél előbb teljes siker koronázza.

Az egységes magyar állam eszméje is igényli azt, hogy ne legyen polgár és polgár közt különbség vallási tekintetben sem. Élvezze mindenki egyformán a jogokat, hiszen a terheket mindenki egyformán viseli. Ez az igazi szabadelvűség első követelménye.

A magyar társadalomba ugyan nem igen fog ezért beolvadni a zsidóság, mert rituális, egyházi és vallási szokásaik gátolják ebben, de vallásuk egyenjogusítása ezen czél elérésére is hathatós eszköz leszen. — Azt természetesen megkivánjuk tőlük is, hogy legyenek jó hazafiak; faji és felekezeti érdekük ne legyen különvált érdek az egységes magyar államéról.

Ha a bevett vallásnak közt találjuk zsidó polgártársainkat, bizonyára útni fog az antiszemitizmus végső órája is, s helyébe lép a mindenkit felemelő és felmagasztaló felebaráti szeretet . . .

Vajha ez óhajunk minél előbb teljesülne, s a legilletékesebb fórum, a törvényhozás is belátná a feladat fontosságát és sürgősségét! Hisszük, hogy a megindult mozgalom eredménye mindnyájunkat megnyugtat, s e reményben fejezzük ki még egyszer pártoló akaratunkat zsidó polgártársaink mozgalmával szemben.

Jegyzői közgyűlés.

Folyó hó 22-én d. e. 10 órakor a vármegyeházán kistermében tartották meg Nógrádvármegye községi és körjegyzői nyugdijintézeti közgyűlését. Ezt a közgyűlési tárgyak előkészítése végett választmányi ülés előzte meg s daczára azon intézkedésnek, hogy a közgyűlés tényleg előtt a választmány által előkészíttetnek, a nyugdij intézeti közgyűlés, tekintve a tárgysorozat fontosságát, délutani 2 óráig tartott.

Jól esik kiemelnünk, hogy jegyzőink oly szép számba részt nem vettek a közgyűlésben. Úgy látszik, felébredt bennük az egyetértés fejlesztésének és közös ügyeik apolásának tudata.

A nyugdijintézeti közgyűlést Draskóczy Béla Lőcsenez r. t. város főjegyzője, miután a megjelentakat üdv. Farkas Ferencz vármegyei aljegyző s ez alkalomra kiküldött biztost szivélyesen üdvözölte, nyitotta meg: az elnöki széket pedig nyomban Szabó Károly alelnök díszes jegyzőnek adván át, miután az előadói tisztet neki kellett teljesitni.

Egymásután intéztettek el a folyó ügyek s kiküldött vármegyei biztos ifj. Farkas Ferencz szakszerű megjegyzései után, nevezetesen Siklaky István, volt sikloboyai jegyző nyugdijügyénye, megállapittatott részére évi 200 frt nyugdij oly képen, hogy évenkint a mostani jövedelmhez hiányt csak 170 frt folyósittatik. Ponyiczky János kérvénye hasonló értelemben intéztatott el.

Érdekes volt szóban Fábry György Fülek község jegyzőjének nyugdij ügye. A kellően felszerelt kérvény a nyugdijintézeti közgyűlés által hasonló értelemben intéztetvén el és 170 frt járadékára 1892. évi január 1-től illetve a munkaképtelenséget igazoló orvosi bizonyitvány kiállitása napjától folyósitatott, azonban a közgyűlés nagy meglepetésére a jelen voltak egyike kijelentette, hogy a nyugdijat kérő még a mai napig is hivatalban van és rendes fizetését élvezi is, s igy a határozat oda módosittatott, hogy a megállapitott nyugdij csak azon naptól folyósittatik, a midőn Fábry hivatalától lemond.

Nemveda János volt terestei jegyző özvegye egyszeremindenkorra 200 frtnyi végkielégitésben részesittetett.

Ezen tárgyak elintézése után megvizsgáltattak a multévi számadások, a melyek szakszerű összeállitása Baintner Ottó vármegyei főpénztáros érdeme, ki irant a jegyzőkar hálájának kitejezésül jegyzőkönyvi köszönetét fejezte ki.

A folyó évi költségvetés minden módositás nélkül elfogadtatott.

TÁRCZA.

A megörzött szív.

— Történeti elbeszélés. —

Irta: V. Mór. (5)

Mig az udvaron a leirt jelenet lejátszódott, a szobában arról tanakodtak, hogy mit tegyenek.

Voltak, kik családostól együtt Károlyfehérvárra akartak menni, mások azt tanácsolták, hogy együttes ellenállással verjék vissza a lázadókat, ha csakugyan támadnának.

Nemes Dezső az első ajánlatot pártolta, tudva, hogy a néplázadásnál nincs iszonyubb s legjobb az ittmaradás veszélyesnek nem akarta kitenni.

De Pakott Mihály az ellenállás embere volt.

Egy óra multva abban állapodtak meg, hogy az egész kristyói birtokosság felfegyverkezve, udvarába gyül s ott várja be a történendőket.

A birtokosság haza szaladt s a kapuk néhány percz multva be voltak zárva, mert a cselédség fecsegése által nyomára jöttek, hogy Kloska az udvarban volt és hogy estére az oláhság alighanem támadólag fog föltépni.

A bezárt kapukat kocsikkal és más gazdasági eszközökkel torlaszolták el a közvetlenül a kapu mellett Nemes Dezső foglalt állást, ki felvont fegyveret egy szegletbe támasztva azon gondolkozott, miképp lehetne jegyesét megszabaditani; majd szegény mit sem sejtő anyja jutott eszébe.

Hogy értesitse a veszélyről, hogy lakát elhagyva a városba menekülhessen.

Kocsiza jutott eszébe s az istálló felé indult, de ott egy lelket sem talált.

A lovak magukra hagyva rágták az üres jászolt; az istállónak utczára szolgáló ablaka nyitva s kitörve, megnagyobbitva volt, a nyomokból ki lehetett venni, hogy az oláh cselédség az ablakon át távozott.

Dezső e körülményt a ház gazdájával tudatván, az ablakot eltorlaszolta.

Megnyugodtak abban, hogy a cselédekre különben sem lehetvén számolni, [illegible] szása inkább szerencse, mint veszteség, mert [illegible] támadás percében lehettek volna árulókká.

Dezső ezután is kint maradt Kristyóri Gábor és Sapu társaságában.

A házi gazda a szobákba vonult, csendesitvén a megrémült nőket, kiket szintén ellenállásra buzditott.

A háziasszony teljes önmegadással várta a jövendőt. Az ablakhoz ült és gondolatokba mélyedve leányára tekintett, mig szeméből néha egy-egy könyescsepp gördült le.

— Mit gondolsz anyám — szólalt meg Mariska, Dezső helyzete nem nagyon veszélyes a kapunál, nem volna-e jobb a reánk nézve is bátoritóbb, ha köztünk lenne. Én ugy féltem őt.

— Ne félj gyermekem, tizenhat férfi van közelünkben, kik inkább halni fognak, mintsem a durva nép kegyét várva, magukat gyáván megadják és aztán, ha Isten úgy akarja, neked is jobb azzal halni, akit szeretsz, mint a kegyetlen nép önkényére jutni.

— Oh anyám, nem is félek én a haláltól; Dezsővel meghalni édes lenne, azt óhajtom is, de attól félek, hogy ha Dezső és valamennyi férfi elesik és mi a nép rabjai leszünk! . . . Oh ettől iszonyodom! . . .

Az emlitelteken kivül a szerényen bútorozott szobában még Kristyóri Mihályné két gyermekével, Kristyóri Adámné három kis és a helybeli papné szintén két bezélui kerülő gyermekével volt jelen.

A félelem legjobban uralkodott Kristyóri Mihályné, ez majd egyik, majd másik gyermekének arczát áztatta könnyeivel.

Kristyóri Adámné nem szólt, gyermekeit nézte mereven, hogy azoknak arczát még a halál se üzze ki emlékéből.

A papné leányai — Mihályné gyermekei félve bujtak össze s szemeikben valami ismeretlen félelemtől folydogáltak a könnyek. Az anya egy vasrostélyos ablakon át, kereti imára kulcsolta, mig szemei az eget keresték.

Nem hangzott itt a hasonló esetekben szokásos női sikoltás.

Mindegyik arczán látszott, hogy szenved és hogy retteg a jövő perczektől, de megláthatott az is, hogy mind magyar nő, a ki ha kell, meg is tud halni.

Kevés idő multva morajt lehetett hallani, hasonlót a begyi patak zugásához, mely felhőszakadás után a partjain beverő köröket ragadja magával a völgy felé, utjában pusztitva, rombolva mindent.

A moraj mindinkább közeledett s a falu végén felcsapó láng meg remeszbbé tette a tompa bugást.

Az urasági kerülő lakását gyujtották fel.

Néhány percz multva már a kapun dörömbölt egy fekete csoport, mely egyre szórhódott és üvöltve követelte a kapuk kinyitását.

E népcsoporton élén Nyikolaj Ursz, másképen Hóra állott, egyenruháját kiforditott jakabunda, tördig érő fekete és kétfelől kékkel czitrázott czondra, szűk fehér harisnyák és [illegible] befűzött csipők képeztek.

Pakott M[illegible]y kapujához érve, lovról leszállott s azt egy mellette [illegible] yergő rúnag oláh kölyöknek adta át, azután a csoportokat [illegible] egy párat kiválasztván, parlamentérekül a kapuhoz küldte őket, akik odaértekre, istengyűrában döngetni kezdték azt.

— Isten és a rúnáz nevében nyissatok kaput! — rikoltozták kint. A kapu azonban nem nyilott ki, hanem belől egy férfi hang válaszolt.

— Mit akartok. Itt nincs mit keresnetek.

— Be kell törni, — orditott a néptömeg és a kapu recsegni kezdett.

A megtámadottak nem tudták, mit tévők legyenek, tőljjenek vagy várakozzanak-e még. Az ellenség szóban még egy lövést sem tevén, nehogy kezdeményezőknek látszassanak, a benn levők se nyultak fegyverhez.

A kaput ostromolni kezdték és az istálló hangot kapott, a mi eléggé bizonyitotta a támadók gonosz szándékát.

Nemes Dezső, a védők legifjabbika látván, hogy itt tenni kell, a puskát arczához emelte.

A lövést sikoltás követte s a védők látván, hogy Dezső lövése tavart idézett elő, egymásután szórták el fegyvereiket s minden gulyójuk talált.

A nép zavarba jött, csak Hóra nem. A megfutamodókra állati hangon orditott: vissza gyávák, a kapot be kell törni!

(Folyt. köv.)

Ehhez hasonló e meg több úgy elintézése után a napirend egy ilyen fontos tárgya, az alapszabályok revíziója tartott sokáig, ennek revíziói tárgyalásra és a módosgató javaslatok megtételére, végül mondva ki azt, hogy minden a rendszert jegyzik be 200, 300, 400 frt, hanem évdíjait szolgáltatja évenkénti mertan 400, 600 és 800 frt nagyságban résztvesszenek — egy, Draskoczy Ede elnöklete alatt Szécsénybe összehívandó 14 tagu bizottság küldetett ki.

Nem bevésbé fontos volt az alapszabályszerű választások megtétele.

Az előzőleg elnök Draskoczy Ede, ki szen tisztet évek óta a legnagyobb megelégedésre a legtelhetőbb szeretettel vezeli, nem volt hajlandó állását továbbra is megtartani, de végre is a közönségnek kénytelen volt engedni és kartárom öt egyhangulag elnökké. Szabó Károlyt alelnökké választottak meg.

Választmányi tagokul megválasztattak: Ticsinszky József, Schmidt József, Foglár Géza, Papp Gyula és Borbás György, jegyzőnek pedig Kecskéry István Losoncz város aljegyzője.

A közgyűlés végeztén utána közebédre gyűltek egybe jegyzőnek a „Balassa szálloda" étermében. Az ebédet finomban jó bor és a szikrázó élczek fűszerezték, a melyen felhőtlenülhetnek nem volt hiány. Éltették a főispánt, az alispánt, a kitűnő vármegyei birtost, a jegyzői kar elnökét és utóbbiát.

H.

Nógrádvármegyei felvidéki iskoláink hiányai.

II.

Az iskolák közegészségileg vett szufoltságárai szemben az az egyedüli szükség a levegő tisztántartásának; szóz annak, hogy a megfogyott élenytartalmú levegő uj élenyzyel feltöltessenek. Bajos erről statisztikát írni, a kinek azt mondja, hogy hányszor szellőztet és ebbe bele kell nyugodni. De mázzák azt, hány köbméter esik 1 tanulóra? 15 iskolaterem megvizsgáltatván, 1 terem átlagosan 105 köbméter tartalmannak találtatott, ebben 50-4 tanuló lelegzik, és egy egyre 1·87 köbméter esik. Amerikában a szanitásoknál tán többet követelnek egy személyre, pedig ottan járumban nem tölt az ember annyit, mint itt. De még hagyjuk! De Divény-Oroszban 30 helyiségben 71 tanuló lelegzik, ami magában véve oly jelentőségű szomorú adat, hogy azt nem ellensúlyozhatja a divényi iskola bel termében ázott lenzsa, hol 1 tanulóra 3½ köbm. esik. Mennyi reszelet, ha kiszámítani akarnám, mennyi ugyan ilyen iskolában a levegő szénsavtartalma tanítás előtt, közben, és végül pedig után.

Pedagógiailag is, de főleg a hygiene szempontjából fontos a padok szerkezete és felállítása. Padok szerkezetéről iskoláinkban szó sincsen, mert csak 7 iskolában vannak e. a. padok, míg a többiben egyszerű lócák vannak. Pedagógiaiag szerint ezek még jobbak, mint ülőszékek. Mert míg a padokban a gyermek a „szerkezet"-nél fogva gőrnyedni kénytelen, addig lócán ülve a tanító jóakarata mellett testi nevelése csorbát nem szenved. A padok felállítására nézve az a követelmény, hogy a világosság a tanuló baloldalán essék be. Tisztán baloldalról csak a rómaiakszi tanulók kapják a világosságot, míg a többi iskolában az ablakok 2—3 oldalon fekvén, jön a fény balról is, jobbról is, jön az hátulról úgy, mint szemben, a mi sok tanitó felfogása szerint a legszerencsétlenebb eset.

Az iskolaépületek anyaga többnyire kő, csak a fürdői kutk, iskola fából épült. Rozsnyóknak épen nem mondhatók, de sok helyütt nedvesek. A rózsalebotai és fürdői iskolákon kívül mind padlózottak, de kutja csak a dobrocsinak van. Az épületek többnyire egészséges helyeken épültek, csakis a fürdői erang. fekszik éjszaki oldnak kitett domboz. Egyik közelében sincsen olyasmi, a mi a levegőt az ottan fertőzné.

Végül az 1876. évi XIV. t.-cz. 42. §-a megköveteli a tanulóknak közegészségügyi oktatásban való *részesítését*. A tanítók mit állítják, hogy ez az u. n. „beszéd és értelemgyakorlat" folyamán megtörténik.

Már most az egészet összegezzem és mindig szem előtt tartva a törvényszabta minimumot és az átlagot, a következő conclusiokat vonhatjuk le. 1. Az iskolák szufoltak és ha a tanulók számára nézve nem is, de absolute azon szempontból, hogy feltűnő csekély az egy tanulóra eső padlóterület. Mikelyt azonban a közegészségügy az 500 lelket meghaladja, minden tekintetben szűkek az iskola. 2. Az iskolák nélmelyikét a tanító más czélra is használja. 3. A szellőztetés a tanítótól függ, mindamaszta csakis az 1 tanulóra eső átlagos ür. 4. A tantermek megvilágítása hiányos, mert az ablakok fekvése rendetlen, kisnyek, terülteik a padló területéhez viszonyítva csak a *törvényes minimum fele és záródásuk* rossz, sőt nálnál csak egyszerűek. 5. A padok szerkezete rossz, vagy sincsenek is és a fény külfelére oldalról jön be. 6. Az épületek falai sok helyütt nedvesek. 7. A legtöbbnek kutja nincs.

Nem volt czélom, de nem is lehet feladatom tán tervezetekkel előállani ezen bibák és hiányok rendezésére, most még csak azt akarom, hogy mintán igy és feltüntettem az illapotot, ebből következtetve számoljak még a tanulók közegészségi állapotáról. Természetesen évek során át tett tapasztalatok jogosíthatnak csak általános tételek felállítására, korántsem pedig egy évi megfigyelés. Regényes betegségek e tekintetben nem mérvadók, hanem inkább a rossz világítás okozta szembajok, és az iskola egyik egészségtelen viszonyain alapuló többnyire alkati betegségek. Constatálom, hogy szembajok körül a közelmúlt nagy tanuló között csak 3 esetben volt alkalmam ámulni; több esetben azonban láttam az u. n. átvarrott szemgyulladást, a mely azonban tán inkább a szellőztetlen parasztházban tenyésző górvilágosság egyik nyilvánulása; átvarrott telt arczú és fejű gyermekeken és ide számítható az alig gyakran ámult szembajtól gyulladás is. Egyptomi szembajt nem észleltem. Az alkati bántalmak közt ismét a górvilágosság, genyedő felülgyulladás az, mely eléggé látható, mely eredetére nézve azonban meginkább odautasítandó, hol az előbb emlitett szembajok köroka létezik.

Midőn tehát daczára iskoláink egészségtelen állapotának azt látjuk, hogy tanulóink mégis várakozáson felül egészségesek, mely gondolkodásba kell merülünk a felett, mily erőnek és ab ovo mily egészségesnek kell lenni népünknek, mely növekedése legjobb évében ily ellenséges hatalmakkal sikeresen megküzdeni tud.

Divényben, 1892. február havában.

Dr. Reisz Mór,
divényi körorvos.

A b.-gyarmati népbank közgyűlése.

A b.-gyarmati népbank részvénytársaság február hó 21-én tartá közgyűlését a városháza termében. A közgyűlésnek ipponálá érdekességét növelte az, hogy azon Stesser József miniszteri tanácsos ur elnökölt, aki kizárólag ezért tisztelte meg szülővárosát becses látogatásával.

A közgyűlés azzal vette kezdetét, hogy Baintner Ottó igazgató ur meleg szavakban üdvözölte Stesser József ur őméltóságát, aki magas állása és hivatali bokros teendői daczára, engedve szülővárosa részvényes polgárainak és ezek őszinte és osztatlan bizalmának, fogadta el az elnökséget. Erre felemelkedett a miniszteri tanácsos ur kedves és szeretreméltó alakja és valóban szivhez szóló megható szép beszédben köszönte meg szülővárosa népbanki részvényes polgárainak megtisztelő bizalmát. A közpályán legszebb jutalom — ugymond — az elismerés; ebben részesítette őt a b.-gyarmati népbank, ezt ő hálával és köszönettel fogadja és habár az életben neki sok kitüntetés jutott már osztályrészül, de ezek között neki mégis legkedvesebb, a szülővárosától nyert kitüntetés, nemcsak azért, mert ennek kötelékébe tartozik, hanem azért is, mert szülővárosához őt a legszebb és a legkedvesebb emlékek csatolják. Ezen kitüntetés lesz azon mesgye, melyen tovább fog haladni oly törekvéssel, hogy szülővárosa iránt amit csak jót tehet, megtehesse. Meg van továbbá arról is győződve, hogy ezen pénzintézet, melynek szellemi és anyagi felvirágoztatására nézve annak vezetőiben teljes biztosítékot talál, oly tényező és hatalom lesz az ipar és kereskedelem fellendítése körül, mely a társadalom tiszteletét fogja maga után vonni. A többszörös éljenzések közöt megszakitott hatásos beszéd után őméltósága konstatálja a közgyűlés határozatképességét és azt a biztosonnak ujból való megköszönésével megnyitja.

Baintner Ottó igazgató tolmácsolva az igazgatóság javaslatait, tekintettel azon körülményekre, hogy a nagy verseny és változott hitelviszonyok mellett az alapszabályok azon intézkedése, hogy jelzálogi kölcsönök az ingatlanok becsértékének csakis 50%-ka erejéig nyujthatók, bénitólag hat a bank kölcsön üzletek megkötésénél, tegyen a közgyűlés oly intézkedést, hogy az alapszabályok ezen §-a megváltoztassék a kimondassék, hogy a jelzálog kölcsönök ezentul az ingatlanok ⅔-ad értékéig megköthetők legyenek. Ezen javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta, Vannay Ignácz azon javaslataival, hogy az igazgatóság felügyelőség tantiemjére, továbbá a tartaléktőke növelésére a a jótékonyczélok elmozditására vonatkozó szakasz is megváltoztassék a czélokra 16%-téli helyett 20%-téli vétessék fel. Elfogadtatott továbbá Vannay urnak azon javaslata is, hogy az igazgatók díjai legkevesebb 600 frtban biztositassanak.

A jelentés szerint a mult évi forgalom 3.571.413 frt 68 kr. volt. A jelzálog állománya: 387.768 frt 47 kr. A kifizetett váltók értéke 924.369 frt 47 kr. A letétállomány 698.048 frt 12 kr. Az üzleti gyarapodás a megelőző évihez képest most is jó volt, csakis a váltó tárczánál mutatkozik egy kis különbség. A mult évi tiszta nyereménynek azonban most is csak 8045 frt 32 krral lett felvéve, ami onnan eredt, hogy az igazgatóság a mérleget a legreálisabb alapra kivánta fektetni, amennyiben többrendbeli régibb eredetű behajthatlan és kétes követelések czimén 6961 frt 30 krt irt le. Kiegyenlitette a népbank a vármegyei közkórház alapnak az 1000 frtos ágyalapitványt is. A jótékonyságnak szintén kijutott a megfelelő rész; a nemzeti intézetnek 5 frtot, a vármegyei gazdasági egyletnek 25 frtot, a helyb. önk. tűzoltó egyletnek 25 frtot, az állami elemi iskola segélyalapjának 15 frtot, az ipariskolának 10 frt 45 krt juttatott a népbank. Az évi osztalék részvényenként 5 forinthan lett megaladitva, mely azonnal felvehető. Végül a jövő évi számára 548 frt 07 kr. lett volna átvezendő; azonban Vannay ur inditványára ezen összeg a részvényesek tulnyomó hozzájárulásával a fáradsághoz mérten igen czélszerű jutalmazott igazgatóság és felügyelőség tantiemjének szaporitására megszavaztatott.

A 303 részvényt képviselő 40 részvényes jelenlétében lefolyt közgyűlést Stesser József őméltósága a legnagyobb tapintattal vezette, azt lehet mondani, hogy egyszerre rátermett a népbanki elnökségre; mert az inditványok szálait könnyedséggel csoportositotta azok lényegét kellő világlatba hozta, ugy, hogy az itt-ott keletkezhető zajosabb vitáknak élét helyes megjegyzéseivel czakhamar elvette. Közgyűlés végén Stesser urat zajosan megéljenezték s jegyzőkönyvi köszönelet és elismerést szavaztak neki.

Izraelita nőegyleti bál.

Carneval őrű fényes diszlett aratott a lefolyt hét február hó 24-én, melynek emlékét sok szép leány fogja dobogó szivvel ápolni. Meg volt itt minden kellék, mi egy bál sikerének legmagasabb fokát biztosithatja. Tapintatos, ügyes rendezőség; a város és vidék legszebb leány serege; a férjes asszonyok teljes számban, tánczra eltelt egész gárda fiatalság. A „Halászos" czálló összes termei diszitett termei mulatóhely telve voltak és igy természetes, hogy a tiszta jövedelem tetemes összeggel fogja gyarapitani a derék nőegylet pénztárát, mi által nemcsak azoknak hozott örömet ezen nap, kik annak kellemességeiben közvetlenül részesültek, hanem a nőegylet szegényeinek is, miben különös érdem Szilágyi Mórné az egylet pénztárosát illeti, kifáradhatatlan buzgalmat fejtett ki ugy a bál előtt, mint a bál alatt, hogy a siker teljes legyen. Ezen érdemben osztozik Elfer Edéné urhölgy is.

Kiválóan megragadták figyelmünket a hölgyek elegans, izlésés, toilette-jei. A leányok többnyire fehérben, a pompát egyszerre a nemes egyszerűséggel jelentek meg; az asszonyok többnyire fekete és szines selyemben.

A hangulat elejétől végig a legkedélyesebb volt, mit leginkább igazol, hogy az egész közönség reggel ½8 órakor még teljes számban sorakozott a 4-ik négyeshez 50 pár, sőt az utolsó czárdás után még a jellegzetes „káposzta leves" praktikus élvezetét sem vetették meg a hölgyek, hanem a rendezőség meghivására, még itt is együtt maradtak, és ha a már erősen szülő nap riadója nem szolgál kényszeritő eszközül a hazatérésre, úgy eszébe sem jutott volna senkinek, hogy a mai éjnek vége is lehet.

Nem hadhatjuk czultés nélkül az éjféli tárczás vacsorát sem, mely a szószoros értelmében „pezsgett" a jó kedvtől. Nem volt semmi dissonancia, mon voltak külön-külön zárkozott asztaltársaságok, itt az egész közönség egy együttérző és mulató családot képezett.

A dorgó pezsgők a tósztirozók vetélkedését is felébresztette: Elfer Ede (a hitközség elnöke) a szeretett alispánt éltette, ki azért nem jelenhetett meg személyesen, mivel hivatalos ügyben el kelle utaznia, mint helyettese azonban megjelent Tibanyi Ferencz megyei főjegyző. Weisz Gábor az egylet elnökjét (Kohn Mórné) és pénztárnokait (Szilágyi Mórné és Elfer Edéné) éltette, ifj. Elfer Ede a sajtót és annak képviselőjét Horváth Danót, Révész Dezső a hölgytársaságot, Horváth Dató Elfer Ede hitközségi elnököt és Szilágyi Mór iskolaszéki elnököt, Kanitz Ödön a rendezőséget éltette stb.

Helyi kitűnőségeink közül jelen voltak Tibanyi Ferencz megyei főjegyzőn kívül Hottovinszky Károly plébános, Pongrácz György árvaszéki elnök, Horváth Dató árvaszéki ülnök, Nagy Mihály megyei t. főjegyző, Rákóczy István szolgabiró, Balás Barna, Beke Béla s még számosan.

A hölgyek névsorát a következőkben közöljük. Asszonyok: Berczel Lipótné (szines selyem), Domann Bernátné, Deutsch Gyuláné, Elfer Edéné (fekete selyem), Gescheit Arminné (fekete toilette fekete gaze), Grünbaum Henrikné (drapp selyem bordeaux bársony diszszel), Himmler Béláné (fehér atlasz), Kis Danielné (Szőgy), dr. Keleti Kálmánné (fekete selyem sárga diszszel), özv. Kohn Arminné (fekete áttört selyem sárga és fekete gyöngydiszszel), Kanitz Ödönné (rózsaszin selyem gaze selyem hímzéssel), dr. Kalmár Hermanné (Rétság, fehér atlasz), Kohn Edéné, özv. Kohn Adolfné, Kohn Mórné (fekete selyem), Klein Pálné (Kékkő), Leichner Samuné, Löffler Pinkásné, Löwyné (Esztergály), Quittner Mórné, özv. Quittnerné, Roth Adolfné, Reisz Jakabné, Szilágyi Mórné (rózsaszin toilette arany csipke diszszel), Schweitzer Dávidné (N.-Oroszi), Schlesinger Károlyné, Schwarcz Mihályné, Schönberger Józsefné, Schönberger Fülöpné (fekete csipke sárga diszszel), Strausz Adolfné (Nándor), Schönfeld Adolfné, Schmidlné, Ungár Zsigmondné (Ebeczk, szines selyem csipke diszszel), Weisz Józsefné (Nagy-Kürtös), Werthheimné (Deménd), Winter Arminné, Weisz Simonné, Weisz Mórné.

Leányok: Beck Berta, Berczeli Tinike (fehér foulard toilette fehér szallag diszszel, Domann Rózsika, Fischer Regio (Kékkő), Grünbaum Biri (csipke ruha viragdiszszel), Kohn Gizella, Löffler Regin, Leichner Faul (fehér gaze), Reisz Juliska, Roth Janka (fehér crep zöld levéldisz), Schweitzer Helén (N.-Oroszi), Schlesinger Blanka (fehér gaze), Strausz Erzsike, Schmidl nővérek, Ungar Jolán (Tát), Weisz Ida, Weisz Irén, Weisz Irma (fehér csipke toilette arany diszszel), Weisz Józsefné (fehér atlasz), Winter Juliska, Weisz Roza (fehér gaze), Weisz Margit (Rózsaszinü gaze toilette).

A bál tiszta jövedelme 180 frt 08 kr., melyet a rendezőség már át is adta az egyletnek. (A felülfizetéseket jövőre hozzuk.)

Dicsérettel kell végül megemlékeznünk a vendéglős Barth Ignácz ról, méltán kiérdemelte a közönség megelégedését a jó ételek és italokkal, és Dombi Rudiról, kinek zenekara szintén hozzájárult lelkesedéssel húzott nótáival a hangulat emelésére.

Hirek és különfélék.

Személyi hirek. Scitovszky János alispánunk febr. hó 24-én Losoncza utazott, hol másnap a katonai csapatkórház ügyében tartott tanácskozásban vett részt. — Bydeskúty Sándor honvédezredes a mult héten febr. 22. és 23-án két napot töltött B.-Gyarmaton s szemlét tartott a honvédlaktanyában.

Stesser József B.-Gyarmaton. Stesser József miniszteri tanácsos úr, mint lapunk mult számában irtuk, B.-Gyarmatra jött, hogy mint a b.-gyarmati népbank elnöke résztvegyen a jelzett pénzintézet febr. hó 21-iki közgyűlésén. Stesser József urat B.-Gyarmaton február 20-án d. u. 5 órakor a vasuti indóháznál, Baintner Otto népbanki igazgató vezetése mellett, küldöttségileg fogadták, mely küldöttségben a városi elöljáróság is részt vett. A miniszteri tanácsos úr este Garba Gyulával s több ismerősével Varbóra, Szabó János régi jó barátjához ment, hol fényes estély várakozott reá, díszszerezve Szabó János úr két szép serdülő leányának, Jolán és Margit kisasszonyoknak rögtönzött, zongorajátek és énekből álló hangversenye által. Szabó Jánosné szül. Thomka Malvin önagyságának, a szives és szeretetreméltó házasszonynak lekötelező figyelme és vendégszeretete nemcsak a miniszteri tanácsos urnak, hanem az összes jelenlévőknek hangulatát a legjobb kedvre gerjesztette. Stesser ur

másnap már a reggeli órákban B.-Gyarmatra jött s a városházán tartott népbanki gyűlésen elnökölt, hatásos beszédével nyitván meg a közgyűlést, melyet aztán mindvégig finom tapintattal vezetett. Közgyűlés után meglátogatta az alispánt, főjegyzőt, az árvaszéki elnököt s több ismerősét. Ezen látogatások után délután 1 órakor Baintner Otto, a népbank igazgatóságában álló derék igazgatójának vendégszerető házában gyűlt össze egy szűkebb körű társaság, kiket Baintner ur Stesser József ur tiszteletére hivott egybe. Párját ritkító fényes ebéd várakozott itt a meghivottakra, mely a háziasszony, Baintner Ottóné szül. Pokorny Petronella önagyságának valóban nagy ügyességére vall. A pompás ételek és italok hatása alatt és a magas vendég iránt érzett tisztelet czakhamar meginditák a toasztokat, melyek közül ki kell emelnünk a Pajor István úrét és a Baintner Otto urét, ahik Stesser József urra emeltek poharat. Stesser ur két izben szólalt fel, először a háziasszonyt és házi gazdát, majd az alispánt éltette, s különösen kiemelte, hogy kevés oly vármegyéje van az országnak, melynek oly kitűnő alispánja volna, mint Scitovszky. Ezt ő, — ugymond — mint miniszteri tanácsos, hivatalosan konstatálhatja. A fényes ebéd résztvevői voltak Stesser József őméltóságán kivül, Scitovszky János alispán, Tihanyi Ferencz főjegyző, Pongrácz György árvaszéki elnök, továbbá Fáy Árpád, Garba Gyula, Horváth Danó, Hottovinszky Károly, Pajor István, Simko Frigyes, Szabó János és Ticsinszky József urak. Stesser ur a délutáni vonattal, azt hiszik, kedves emlékekkel és benyomásokkal távozott szülőrszából vissza Bpestre.

Felséges királyunk, mint irtuk a mohorai ev. egyház felsegélyére 100 frtot adományozott. A mohoraiak ez összeget örök alapként szándékoznak fentartani s már takarékpénztárba is helyezték s a folyó szükséges kiadásokra kapott 100 frtot pedig közadakozásból gyűjtik össze. Szép és dicsőretreméltó e felbuzdulás, mely a királyi kegynek örök emléket állit.

Hubay Jenő B.-Gyarmaton. Városunk jó hirnevének tanusága az is hogy időközönként elsőrendű művészi notabilitások is szivesen felkeresik. Taraly Reményi Edéhez volt szerencsénk, ez évben pedig, mint biztosan értesülünk, Hubay Jenő szintén Európaszerte magasztalt hegedűművész fog B.-Gyarmaton, az erre legalkalmasabb évadban, április elején egy hangversenyt adni. Addig is, mig módunkban lesz e művészi szempontból esemény számba vehető érdekes hangverseny biztos napját és részleteit közölni, sietünk ez előleges hirrel ugy a városi, mint a vidéki közönség érdekében, hogy a hangversenyre esetleg megtehesse előjegyzéseit Darvai Armin b.-gyarmati könyv- és műkereskedésében. A rendezőség élén nevezett műkereskedő kivül, városunk több lelkes műbarátja áll.

Adakozás. Özv. Hanzély Lászlóné úrnő önagysága korábban alapitványt tett boldogult férje emlékére a szügyi szegénysorsú iskolás gyermekek javára. — Az eredetileg 250 frt alapőkét a nemesszivű úrnő férje elhalálozásának ez idei évfordulójakor 400 frtra emelte föl. A nemes tett nem ezorul magasztalásra, mert az önmagában hordja a legszebb dicséretet, s csak a szegény gyermekek őszinte háláját tolmácsoljuk, midőn a mélyen tisztelt úrnőnek a nyilvánosság előtt köszönetet mondunk. (Wladár Viktor, s. k. lelkész. Sztrunyavszky Géza, s. k. egyházi felügyelő.)

Hymen. Kredens Ede a.-sztregovai lakos eljegyezte Schönfeld Szidónia kisasszonyt B.-Gyarmaton.

Nemzeti bál tartatott Szécsényben febr. hó 20-án, melyen a városi polgárság családjaivel és a vidékről sokan vettek részt magyar ruhában és a bölgyek a régi szép magyar prosziikokban. A bálra Pintér Sándor urat küldöttségileg hivták meg.

Zubovics Fedor világhirű sportsman, megunva az itteni borzó téli zord időt, Afrikába rándult, hol meg a nagy bőség miatt panaszkodik. Mint kehelbeli barátjához Jakobovics József kir. törvényszéki biróhoz Tunisból a f. hó 9 én intézett levelébő kitünik, oroszlán vadászat miatt ment Afrikába, azonban ott hol most jár, az oroszlánoknak már hire sincs, mivel — mint a beszülöttek előadták — a francia urak egész század katonával üldözték a pusztitották, s igy hiénán és párduczon kivül egyebet nem vadászhatnak. Sportmanunk szenvedélyét kielégitendő, Tunisból az atlasz hegyláncza, vagy a Zahara irányba megy, hol oroszlánvadászata bizonnyal sikeres lesz. Sok szerencsét kivánunk a vállalkozó szellemű bátor férfiunak!

A vármegyei tisztviselők drágasági pótléka ügyében febr. hó 20-án érkezett le a belügyminiszteri leirat, mely megtagadta a másfél perczentes drágasági pótlék kivetését. Az ügy még január havában közbeszóló miniszteri rendelettel tétetett le az alispánhoz, és pedig azért, mert Szontagh úr és társai felebbezésében érintve volt, hogy a nov. 30-ki közgyűlésen a pótlék kivetése mellett tiszteletbeli tisztviselők is szavaztak, és azért, mert a felterjesztésben nem volt kitüntetve, hogy a vármegye közönségére mennyi megyei pótadó van eddigelé kiróva. Ezen közbeszóló rendelet folytán a kellő felvilágositások nyomban megtétettek s felvilágosittatott a nm. belügyminiszter, hogy szavaztak ugyan tiszteletbeli tisztviselők is a pótlék kivetése mellett, azonban ezen tisztviselők egyszersmind vármegyei bizottsági tagok is voltak, kik joggal érvényesithették szavazataikat. Az eddigi kivetett pótlékra nézve értesitetett a belügyminiszter, hogy a betegápolási két perczentes pótadón kivül, mely egyébként is a községek érdekében vetetett ki, semmiféle más pótadó nincs kiróva ezidőszerint Nógrádvármegyében. Daczára ezen felvilágositásoknak és daczára annak, hogy a miniszteri leiratban is hangsul ozva lőn, miszerint a tisztikar csakugyan állányan van fizetve, a drágasági pótlék jóváhagyva nem lett, azon indokolással, hogy a közigazgatás államositása és ezzel kapcsolatban a tisztviselők nagyobb javadalmazása — oly kérdésben lévő kérdések, melyek már legközelebb fognak a parlamentben eldöntetni. A vármegyei tisztviselők a nm. belügyminisztérium ezen leiratát lehangoltsággal fogadták. Nehány hét előtt olyan volt a sikkasztó, hogy a nm. belügyminiszter nem vonja el beleegyezését a vármegye önmegadóztatásától, mint azt egy tekintélyes országgyűlési képviselőnk előre is tudatta a tisztikar egynémelyikével. De bizony semmi sincs biztos a világon! Mint értesülünk, a tisztikar ezen ügyben újabb mótiót nem kiván indítani; a miniszteri rendelet ugyis a májusi közgyűlés elé kerül, s a hiszi, hogy vármegyénk bizottmányának loyalitás és méltányosságot ismerő tagjai az eddigi álláspontra helyezkedve, ujabban felfogunk irattni a drágasági pótlék jóváhagyása mellett.

Balassa-Gyarmat város képviselőtestülete f. ügyek elintézése végett szerdán, márczius 2-án d. u. 3 órakor közgyűlést tart.

A b.-gyarmati városligeti bizottság február 24-én birink előoklete alatt ülést tartott, melyben a bizottsági tagok czaknem teljes számmal vettek részt, igy jelen voltak: Baintner Ottó, dr. Feledi Ferencz, Horváth Danó, Kék László, Simkó Frigyes, Tomesko Nándor, b. t. urak és Ticsinszky József jegyző. Gyakorlati és főérdeket kölcsönözött az értekezletnek azon körülmény, hogy abban, a bizottság bizalmas felkérése folytán Kondor Vilmos, m. kir. állami főerdész úr is lelkötelező szives készséggel vett részt. Az előleges megállapodások a ligetül szolgáló terület pontos felmérésére, továbbá egy vázlat-terv készitésére, s a f. évben már eszközölhető munkálatok gyors foganatba vételére irányultak. Ezekre vonatkozólag a főerdész ur már eleve föltette a pontozatokat, melyekhez némi helyi érdek figyelembe ajánlása mellett a bizottság tagjai egybangulag hozzájárultak. S miután e ligetre a Balassa-Gyarmaton lakhatás kellemessé tétele szempontjából égető szükségünk van, kétszeres örömmel üdvözöljük a bizottság serény működését.

Adomány a nógrádvármegyei muzeumnak. Balassa-Gyarmat-város képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén azonkivül, hogy alapitótagként a N. V. Muzeumtársulatba belépett, egyszersmind elhatározá, hogy a tulajdonában lévő történeti jelentőségű érmeket, milyenek a koronázási arany, ezüst és bronzérmek stb. a Muzeum-tárlatának adományozza, ott lévén ezeknek a legjobb helye. Vajjon nem volna-e kivánatos, sőt czélszerű, hogy a már megszűnt, régi czéh-alapszabályok, ládák, (stb.) szintén ezen mindnyájunk közkincsét képező muzeumba helyeztetnének el? Tudtunkkal ily ipar és társadalom történeti szempontból érdekes irataik és nyomtatványaikat a megszűnt czéhek, az új ipartörvény hatályba léptе után, többnyire a lelkészi hivatalokba adták be; miután azonban most már van muzeumunk, hol az ily becses tárgyak szintén egész biztossággal megőrizteinek, sőt a műtörténet-iró részére tanulmányozás szempontjából könnyebben hozzáférhetők is lennének, ugyanazért ugy véljük, hogy az illető lelkész urak hazafias kötelességet rónak le egyrészt, másrészt érdemet is szereznek, ha a jelzett iratok és nyomtatványokat, ha tán szükségesnek mutatkozik, a levétek előzetes meghallgatása után, a muzeumnak ajánlanák fel. Végül a községi és körjegyző urak is jól fognák fel kulturális hivatásukat, ha más megyék példájára községeiket (közgyűlési határozattal) a muzeum-társulat rendes alapitó, avagy örökös pártoló tagjaiként iratnák be, bizonyos lévén, hogy a törvényhatóság a községekre ebből háromló évi 5 frt, illetve 2 frt 50 kr. kamat-kiadásokat készséggel fogja jóváhagyni.

Eredéves eredetünk czím alatt egy hazánkfia, a b.-gyarmati illetőségű Németi Kálmán, aki magát „nemzetnevelőnek" tartja, egy füzetet adott ki, mely előbirnőke lenne az iró nagyobbszabású azon művének, melyben Árpád nemzetének eredete általa behatóan megiratnék. Az alig 16 lapra terjedő füzet oly alapos tanulmányra és oly széles olvasottságra mutat, mely városunk fiát egyszerre a magyar történetirók táborába avatja fel. Tartozunk ezt kijelenteni nemcsak városunk fia iránt érzett patriotismusból, hanem egyszersmind a tudományos kritika alapján is. Épen azért rosszul esett olvasnunk a „Magyar Hirlap" azon könnyelműen oda vetett birálatát, mely ezen valóban nagy tanulmányok alapján kiállitott füzetet egyszerűen a milleniumi termékekhez sorozza. Ám tessék figyelemmel megolvasni ezen füzetet, tessék mérlegelni azon forrásokat, melyekhez csak nagy könyvburárlat után juthatni; akkor mindenesetre meg fog győződni mindenki arról, hogy Németi Kálmán nem hivatatlanul és nem avatatlanul lépett a történetirodalom csarnokába. Ez a jó fiú nem fut hivatal vagy valami dúsan fizetett állás után, hanem minden földi igényről lemondva, egyedül a magyar történelem buvárlatának szentelte életét. Azt a kevés pénzt, amit mint nevelő szerzett, utazásokra és tudományos buvárlatokra forditotta. Beutazta jóformán az egész Magyarországot, mint szécsényi szülött (onnan jött szülőivel B.-Gyarmatra) palócz gyerek, felkereste a palóczokat, a Mátra tövében több hónapot töltött, hogy a palóczok mondáit, regéit elleshesse. Élelmezése tiszta buza és kukoricza, itala: tiszta viz. Ez talán nem is épen azért van, mert vegetáriánus lenne; hanem, mert a gazdag tudományos Akademiánknak nincs az ilyen tudós existenciákra pénze. Németi még e tavaszszal beakarja utazni Kaukázusnak északi és déli vidékét, egy felől a Kazár eredetre, másfelől a Párt eredetre vonatkozó földrajzi, néprajzi és nyelvészeti bizonyitékainak kiegészitése végett. Ehez azonban már nincs pénze. Nem sok kell neki, hiszen aki magával hordott tiszta buzából, kukoriczából él és viszet iszik, — mit költhet az? Küldjünk neki egy-két frtot, az igénytelen, de alapos és tudós nemzetnevelőnek, a mi jó palóczfiunknak, hogy alkosson a milleniumra oly művet, melyet a magyar nemzet gröngyörrel és örezettel olvashat el. (Németi Kálmán Budapesten lakik, II. ker. Lánczhidó-utcza 23. sz. I. em. 11. a.)

A hús ügy. Lapunk elvasói emlékezni fognak még azon vajudásokra és mizériákra, melyek B.-Gyarmat városában a hús mily ár melletti és mily minőségben való kimérése miatt több mint egy év óta kisértenek s a czaládok tömérdek bosszusága mellett a mészárosoknak is (ha érdekelket jól felfogják, maguk belátherlik,) szintén sok kárt okozott. Ez állapotnak kivan most a nm. minisztérium a vármegyéhez e napokban beérkezett határozata véget vetni, megengedvén a mészáros iparosok közbevetett felebbezése folytán, hogy ők ezután hat hónapig a marhahus kilóját 52 krjával méríthessék. Igen természetes, hogy a levágandó marháknak, már az állategészségügyi törvénynél fogva is, hitelő élvezése minőségünk kell lenni; hogy pedig az igy legyen, arról hiszünk benne, nemcsak a rendőrtanácsos és városi állatorvos, de a felsőbb hatóságok és orvosi körök is a gyakorlandó szigorú ellenőrzés által gondoskodni fognak; valamint gondjuk lesz arra is, hogy a jól megfizetett hus megösse a teljes mértéket! Ily biztositékok mellett készséggel megfizetjük a felemelt árakat, a békét hagyunk a mészáros iparos uraknak; ellenesetben pedig hirtnak lehetnek arról, hogy ugy a hatóságok gyakorolni fogják törvényes megtorlási jogukat, valamint a sajtó is hiven képviselni a közérdek követelményeit.

Tüz. Folyó hó 21-én esti $^{3}/_{4}$7 órakor erős tüzjelzés riasztotta fel B.-Gyarmat nyugalmát. A czillag korcsma külön álló istállójának szép-szalmával egészen teli tömött padlása gyulladt ki, hol derék tűzoltóink, a helyszini parancsnok vezénylete alatt, a jelzés után egy pár perczen belül megjelenve, elháritották a veszélyt. Örömmel jelezzük, hogy Wisner Mihály őrnagy úr a kirendelt katonasággal, mint ezelőtt mindig, egy most is segitségére jött tűzoltóinknak, mi által nem csak a tűzoltóság, de a polgárság háláját is kiérdemelte. Rövid idő alatt ez már a harmadik tűz eset e helyen, mi a szomszédok nyugalmát annál is inkább zavarja, mert nemcsak az istálló, de az egész épület padlásán nagy mennyiségű szalma szokott összehalmozva lenni. Tűzbiztonság szempontjából jó volna hatóságilag megvizsgálni s ellenőrzés alatt tartani. Oltás közben egy kis baleset is történt, amennyiben Jurecz János szk. tűzoltót, egy a tetőről ledobott szarufa az épületről letaszitotta, szerencsére azonban, komolyabb baja nem lett. A tűz teljes elolltása után a szép szálmal működött egylet $^{1}/_{2}$10 órakor bevonult. Meg kell még jegyeznünk, hogy az ág. ev. torony-ban éktelen harang kongatást vittek végbe; kivánatos volna, ha a parancsnokság ez egyöntetű tűzjelzés szempontjából a szükséges intézkedéseket megtenné.

A b.-gyarmati Casinó egylet évi rendes közgyűlése f. hó 21-ik napján tartatott meg az egylet helyiségeiben. Az élénk részvétel felelt gyűlés tárgyai és a tett indítványok érdeklődéssel lettek megvitatva. A szokásos igazgatói, pénztárnoki stb. jelentések után ügyelemre méltó inditványt tett az egylet elnöke. Tervbe vétetett ugyanis a casinó helyiségben egy étkező berendezése, mely nem kis mérvben volna hivatva emelni a casinó iránti érdeklődést s a társas együtlétet ápolni. Legfontosabb tárgy volt a tisztujitás és ez alkalommal megválasztattak a következők: elnök Scitovszky János, igazgató Vannay Ignácz, pénztárnok Ráth Jenő, jegyző dr. Czajka Ernő, ügyész Grünbaum Henrik, gazda Körér János, könyvtárnok Druga József. A választmány következő: Wiesner Mihály, Nagy Mihály, dr. Gerő Mór, Kray István, Baintner Ottó, Gazdik Lajos, Hottovinszky Károly, Jakubovics József, Kacskovics Jenő, Pongrácz György, Cservenyák György, Köry Tivadar.

Ezüstgyárban ipar. Mint értesültünk a B.-Gyarmaton teljesen hiányzó ezüstgyárban a kőkivánalomnak megfelelő ezüstgyárban műhely rendeztetett be, hol is minden e szakmában tartozó megrendelések a kir. foghárban a kőkivánalomnak megfelelő ezüstgyárban; és e szakmába tartozó kereskedők és iparosok küldöncz alkalmat fognak résztvesztetni. Ezen eddig érezhetően nélkülözött iparágnak támogatását a közönség figyelmébe ajánljuk.

A nemzeti intézet választmánya február hó 21-én választmányi ülést tartott, melynek tárgyát a magyarositás terén legtöbb sikert felmutatni tudó tanitók jutalmazására szánt összegek felhasználási módozatainak, valamint a pályázati feltételeknek megállapitása képezte. E tekintetben a mult évben kibocsátott pályázati hirdetményben foglalt feltételek fogadtattak el.

Halálozás. Keller Antal p.-szőrösi földbirtokos febr. hó 17-én agyszélhűdés következtében hirtelen elhunyt élete 67-ik évében. — B.-Gyarmaton Weisz Gyula, ügyvédi ügyvédsegéd hosszas szenvedés után élete 21-ik évében elhalálozott. — Tornyos István Marcziban f. hó 24-én jobblétre szenderült. A halál egy sok viszontagságon, nehéz hányatásokon keresztül ment életet fejezett be. Kinek a sors szeszélye nem adott életében nyugalmat, nyugtassa meg őt hideg ölében az anyaföld! — Gunya Gyula a mohorai uradalom volt gazdasági intézője. Tibold-Daróczon febr. hó 23-án 51 éves korában tüdőlobban jobbletre szenderült.

Időjárásunk a mult egész hét folyamán egyenletes, szép és derült volt; nappal a verőfény olvasztgatta a havat és fagyot, estéli napkeltéig azonban czillagos ég mellett fagy uralgott, mely jellege az időnek ha még egy ideig igy maradna, mentve lesznek a vizártól s a tavaszi munkák is lassacskán kezdetüket vennék — kenyeret adva a szegény népnek.

Mindazon tisztelt ismerőseimnek, kiktől Tótmegyerre történt hirtelen áthelyezésem alkalmából, az idő rövidsége miatt személyesen búcsut nem vehettem, ez uton mondok legszivélyesebb Isten hozottot, körve, tartsanak meg, miként én, szives jó emlékezetükben. Balassa-Gyarmat, 1892. február hó 20. Gurgély Árpád.

HORVÁTH DANÓ,
felelős szerkesztő.

Hirdetmény.

A budapesti kir. törő tábla 17184—1891. sz. határozata alapján a Zobor községben gyakorolt tizalmérési jogért megállapitott kártalanitási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. §. 10. §. alsó képest az egyezség megkötésére s az igények tárgyalására kazárdiát 1892. évi aprilis hó 1-én d. e. 9 órája a kir. törvényszék 10. számú hivatal szobájába kitűztetett. Mely határidőre a kártérítésre jogtal, még pedig azok is akikszak az idézett rendeletben megállapitott követelményeire, szemmel idéztetnek.

A b.-gyarmati kir. járás 1892. évi februárhó 17-én.

2687—1891. tkvi szám. 3—3

Árverési hirdetmény kivonat.

A rétsági kir. járásbíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a vecsi kamarának, utóbbi Rosenzweig Josefine és mereiten levő [illegible] ügyvédnek kirendelt Dr Csányi János ügyvéd vecsi ügyben ellene végrehajtatási ügyében, [illegible] és járásbíró helyettesének (Torockón) ügyére is

Kiküldött az a tanacsbó kitett becsár

Árverezni kívánok tartozunk a becsár 10 %-át készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

Vevő köteles a vételári 3 egyenlő részletben, míg pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben megállapítandó helyen és az adózatok szerint lerakni

Rétsági kir. járásbíróság mint tkvi hatóság
Teresken, 1891. évi november hó 1-jén

Gazdasági-, konyhakerti- és virág-

MAGVAK

legjobb bevásárlási forrása

HALDEK IGNÁCZ

alapittatott 1877 | magkereskedése | alapittatott 1877

BUDAPEST

Károly-körut 9-ik szám.

mert:

1. ezen magkereskedés a m. királyi állami magvizsgáló állomásnak kötött szerződése értelmében köteles valamennyi magvait a nevezett állomás által megvizsgáltatni és csak a jónak talált magvakat van jogosítva árukat bocsátani **megbízhatósága tehát biztosítva van.**

2. Az utóbbi időben a magkereskedések egymásszal mintegy versenyre kelnek, az árjegyzékek minél díszesebb kiállításban, melyeknek roppant költséget termésszetesen a fogyasztó közönség fizet meg. Haldek magkereskedése azonban ezen versenyből magát kizárva, csak egyszerű árjegyzékekat bocsát ki, és azokat is csak igénytére, hiszen el, az által tetemes összeget takarít meg, mely megszakítást az árak leszállítására használja fel úgy, hogy áraira a legtökéletesebb olcsóságot, nálna a 2—10

gazdasági magvak 5—10%-al,
konyhakerti- és virágmagvak 10—20%-al

olcsóbban kaphatók, mint bármely más magkereskedésben.

Isten legnagyobb ajándéka az Egészség!

A köhögés, rekedtség és elnyálkásodás szomorú következményeitől csak egy szer ór meg teljes biztossággal:

Egger díjjutalmazott mellpasztillái.

Számtalan hálairat tanúskodik erről és senki el ne mulassza idejekorán azek használát. Kapható 25 és 50 kros dobozokban

KANITZ ÖDÖN

„Magyar korona-bár" czímzett gyógyszertárában
9—10 **Balassa-Gyarmaton.**

Egy gyakorlott gazda,

mint ispán kevés igénnyel azonnal belépheti, hol megmondja a kiadó hivatal. 1—3

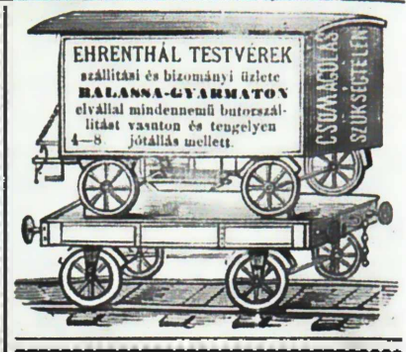

4000—891. szám.

Árverési hirdetmény.

Hrabár Béla önkéntes árverési ügyében a f. 1892. évi február hó 29-ik napján d. e. 10 órakor Marcalban a község házánál megtartandó nyilvános árverésen árverés alá bocsáttatnak a b.-gyarmati kir. törvényszék területén levő, Marcalban fekvő, a marcali 93. tkvi † 2—11. és † 1—3. szorz. alatti ingatlanokból együtteg részben 13. 6. rendes al. Hrabár Béla nevére irt jutalék a csatolt adóbizonyitvány szerint 2164 forintnyi kikiáltási árban.

2. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlan a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

3. Árverezni szándékozók tartozunak az ingatlan 2164 frt becsárának tizazaránylját vagyis 216 frt 40 krt készpénzben vagy ovadékképes értékpapirban a kiküldött kézhez letenni.

4. Vevő köteles a vételári 3 egyenlő részletben és pedig az elsőt az árverés napjától számítandó 30 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 60 nap alatt az utolsót ugyanazon naptól számítandó 90 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a b.-gyarmati kir. adóhivatal mint biró letéti pénztárnál lerakni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámitatni.

5. Vevő köteles az ingatlant terhelő és az árverés napját követőleg esedékes adókat egyébként közterheket viselni.

6. Vevő a megvett ingatlan birtokába az árverés jogerőre emelkedése napjától fogva annak haszonát illetőleg

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság
B.-Gyarmaton, 1891. évi [illegible]mber 20-án.

Majolikában

Csemegekészletek 6 személyre . 6 frt 75 kr.
Fali díszül minden nagyságban kezdve . . . 4 frt 50 kr.
Virágvartók minden alakba kezdve 5 frt — kr.
Díszkorsók minden alakba kezdve 5 frt — kr.

Képes árjegyzékek kívánatra ingyen.

Cs. és kir. udvari szállító
4—10

FISCHER J.

Porcellán és majolika gyár.
BUDAPEST,
bécsi-utcza 3. szám.

Porcellánban

Asztali készletek dusan festve és aranyozva 6 személyre 10 különféle mintában 16 frt — kr.
Kávés, tea és feketekávés készletek aranyozva és dusan festve 6 személyre . 4 frt 50 kr.

Vidéki megrendelések pontosan teljesittetnek.

2846—1891. sz. **Árverési hirdetményi kivonat.**

A szécsényi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatának kérelmére András falu-ladányi lakos végrehajtást szenvedő ellen 260 frt 45 kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék a szécsényi kir. járásbíróság területén levő Felső-Ladány község határában fekvő a felső-ladányi 247 sz. tjkvben A I. 1—4. szorz. alatti ház és fekvőség 200 frt. továbbá a felső-ladányi 192 sz. tjkvben A I. 1. szorz. alatti fekvőség 360 frtban szennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi április hó 20-ik napján d. e. 10 órakor Felső-Ladány község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartozunak az ingatlanok becsárának 5%-át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. a. kelt m. kir. igazságügyminisztери rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál, 1891. évi november hó 22-én.

Végeladási hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, miszerint a helyben levő **könyv- s papirkereskedésemet** végeladás alá bocsátottam, miért is a legjobb **regényeket** fele árban, mindennemű **papír és iró eszközöket** pedig tetemes leszállitott árakban árusitom.

Egyszersmint bátorkodom a t. cz. közönséggel közölni, hogy a **könyvkötészet** továbbra is folyam folytatni. A nagyérdemű közönség számos megtiszteltetését kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Klein M.

2—3 könyv- s papirkereskedő B.-Gyarmaton. (Kossuth-utcza.)

VALÓDI SZEPESSÉGI VÉD-JEGY FEHÉRTIPSER

Nevünk alatt mindennemű csekélyebb minőségű áruk lesznek forgalomba hozva.

Ezen a nagyérdemű közönséget káros-itó eljárás elkerülése czéljából, minden darab gyáraínkból kikerülő árút fenti törvényesen beiktatott védjegyünkkel látjuk el, mi tehát csak oly árúkat ismerünk el saját készitményünknek,

valódi szepességinek,

melyek ezen védjegygyel bélyegezve vannak. Csak tiszta lenfolyadékból készült vászon- és damaszkneműink kizárólag gyepen felüríteek a kárpátok alján, igy azok jóságára és tartósságra felülmulhatatlanok.

Valódi szepességi vászon és damaszkáruink kaphatók:
Balassa-Gyarmaton kizárólag

HIMMLER BERTALAN

divatárú kereskedésében.
10—12 **Weis Károly és társai KASSÁN.**

Tőzsdei spekuláczió.

Aláirott váltóbán a napirenden levő valutarendezés folytán tisztelettel felhívja a n. é. közönség becses figyelmét úgy a tőkebefektetésre, valamint a spekulácziókra.

A bécsi tőzsdeárfolyamok köztudomásra jutván a tőzsdei helyzet, igen kedvező, a mérvadó spekuláczió papírok rohamosan emelkedtek és befektetési értékek nagy mennyiségben vásároltattak.

Kitűnő összeköttetéseim és megfelelő tőkeinnál fogva

tőzsdei megbizásokat

a legpontosabban és a legkulánsabban eszközölhetek.

Tudakozódásoknak, melyek semmi transactiónak nem köteleznek, egy szinte tőzsdei megbizásoknak a legnagyobb titoktartásával kezeltetik.

Lustig Miksa váltóháza

1—6 alapittatott 1885.

Budapest, Váczi-körút 43. — Telefon 1335.

2687—1891. sz. **Árverési hirdetményi kivonat.**

A szécsényi kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatának Gécsy József (Simon) és neje Szerémy Verona megyeri lakosok végrehajtást szenvedők ellen 256 frt tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a b.-gyarmati kir. törvényszék a szécsényi kir. járásbíróság területén levő Megyer és Nagy-Gécs község határában fekvő a megyeri 39. sz. tjkvben † 1. szorz. alatti 81 frt, a † 2. szorz. alatti 51 frt, a † 3. szorz. alatti 196 frt, a † 4. szorz. alatti 24 frt, a † 5. szorz. alatti 155 frt, a † 6. szorz. alatti 37 frt, a † 7. szorz. alatti 169 frt, a † 8. szorz. alatti 338 frt, továbbá a nagygécsi 22. sz. tjkvben † 7. szorzám alatti Szerémy Verona alperes jutaléka 207 frt, a † 9. szorz. alatti alperes jutaléka 6 frt, a † 13. szorz. alatti alperes jutaléka [illegible] frt, a † 14. szorz. alatti alperes jutaléka 21 frt, a † 16. szorz. alatti alperes jutaléka 7 frt és az ugyanazon szám tjkvben † 1. szorz. alatti alperes jutaléka 102 frtban szennel megállapitott kikiáltási áron az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi március hó 23-ik napján délelőtti 10 órakor a Gécs község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartozunak az ingatlanok becsárának 5%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben a kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál, 1891. évi november hó 22-én.

2412—1891. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szécsényi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a kir. kincstár végrehajtatának Tóth György és neje lapán Terézia lakos végrehajtást szenvedő ellen 31 frt 42 kr. tőke követelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a b. gyarmati kir. törvényszék a szécsényi kir. járásbíróság területén levő Lócz község határában fekvő, a lócai 87. sz. tjkvben A I. 1. 2—4. szorz. alatti 326 frt, az ugyanezen sz. tjkben † 1. szorz. alatti 15 frt, az ugyanezen szám tjkben † 2. szorz. alatti 2 frt, a az ugyanezen szám tjkben † 3. szorz. alatti 6 frtban szennel megállapitott kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1892 évi március hó 23-ik napján délelőtti 10 órakor a Lócz község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapitott kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartozunak az ingatlanok becsárának ötödrészét készpénzben vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ban jelzett árfolyammal számitott és az 1881. évi november hó 1-én 3333 sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szécsényben, a kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóságnál 1891. évi november hó 11-én

---

Nyomatott a kiadó-tulajdonos Kék László gyorssajtóján B.-Gyarmaton, 1892.